КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
ОВЛАШЋЕНИ РЕВИЗОР
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: НОВЕМБАР 2025. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 10:
НАПРЕДНО УПРАВЉАЧКО РАЧУНОВОДСТВО

I – ЕСЕЈИ

Есеј број 1 - О АКТИВНОСТИМА УПРАВЉАЧКОГ РАЧУНОВОДСВТВА У ФУНКЦИЈИ ПОДРШКЕ ОЧУВАЊУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Смјернице за одговор:

Образложити екстерни и интерни утицај на потенцирање важности утицаја пословне активности на животну средину, објаснити појам „рачуноводство утицаја пословања на животну средину“ (енг. environmental accounting – EA) и рачуноводствену улогу при редефинисању пословне стратегије, навести и објаснити врсте подјеле трошкова заштите животне средине, те како идентификовати трошкове заштите животне средине.

Одговор:

Есеј број 2 – Буџет и центри одговорности

а) Дефинишите и образложите:

- **буџет,**
- **буџетски циклус,**
- **полазне претпоставке и кораке за састављање оперативног буџета код профитних организација,**
- **основне врсте буџета. (10 бодова)**

b) Образложите и дефинишите:

- **центре одговорности,**
- **рачуноводство одговорности,**
- **основне типове центара одговорности,**
- **одговорност и могућност контроле менаџера преко центара одговорности. (10 бодова)**

ОДГОВОРИ:

II ЗАДАЦИ

Задатак број 1

Предузеће „А“ планира да организује производни процес по принципу „управо на вријеме“, што би подразумијевало додатне трошкове од 70.000 н.ј. на годишњем нивоу. У предузећу превиђају да би користи од оваквог система организовања производње биле садржане у слиједећим очекиваним уштедама:

- вриједност просјечних залиха би била смањена са 700.000 н.ј. на 250.000 н.ј.
- трошкови осигурања залиха и неопходног простора за њихово складиштење који тренутно износе 120.000 н.ј. били би смањени за 70%,
- већа пажња посвећена квалитету залиха довела би до смањења трошкова поновне обраде и корекције учинака за 60% (тренутно, ти трошкови су 280.000 н.ј.),
- поболјшање квалитета би омогућило повећање продајне цијене за 6 н.ј. по комаду, а тренутна продајна цијена је 60 н.ј./ком. готовог производа.

Поред наведених података познато је да предузеће продаје 50.000 комада готових производа годишње, те да је очекивана стопа поврата на средства ангажована у залихама 15% на годишњем нивоу.

I Организација производног процеса по принципу „управо на вријеме“, омогућила би уштеде у трошковима у износу од:

а) 249.500 н.ј.
б) 255.500 н.ј.
ц) 505.000 н.ј.
д) 318.750 н.ј.

Тачно урађен дио задатка - 10 бодова

II Организација производног процеса по принципу „управо на вријеме“, омогућила би додатне приходе у износу од:

а) 3.000.000 н.ј.
б) 300.000 н.ј.
ц) 3.300.000 н.ј.
д) 330.000 н.ј.

Тачно урађен дио задатка - 3 бода

III Организација производног процеса по принципу „управо на вријеме“, омогућила би повећање пословног резултата у износу од:

а) 3.505.000 н.ј.
б) 3.555.500 н.ј.
ц) 579.500 н.ј.
д) 549.500 н.ј.

Тачно урађен дио задатка - 2 бода

Потврда:

IV За наведену одлуку, ирелевантни су:

а) постојећи приходи од продаје 50.000 ком. по продајној цијени од 60 н.ј./ком.,

б) способност добављача да тражене инпуте доставља у складу са терминским планом,

ц) способност купца да преузима завршене производе у складу са терминским планом,

д) трошкови амортизације опреме која ће бити настављена да буде коришћена након увођења концепта увођења залихама „управо на вријеме“.

Тачно урађен дио задатка - 5 бодова

Задатак број 2

Предузеће "Лампер" купује 8.000 м^3 дрвета, по цијени од 250 КМ / м^3 чијом прерадом је произведено 2.000 м^3 уже даске и 4.000 м^3 шире даске. Продајна цијена уже даске је 500 КМ / м^3 са додатним трошковима од 70.000 КМ и шире даске 600 КМ / м^3, са додатним трошковима од 230.000 КМ. Није било залиха производа на почетку. Пола производње уже и шире даске је даље прерађено у 6.000 м^2 ламперије уз додатне трошкове од 25.000 КМ, а шире даске у 14.000 м^2 плоча за намјештај уз додатне трошкове од 35.000 КМ. Продата је сва ужа и шира даска, као и ламперије по цијени од 40 КМ / м^2 и 10.000 м^2 плоча за намјештај по цијени од 100 КМ / м^2. Заједнички трошкови се распоређују по **методи нето продајне вриједности у тачки раздвајања**.

Утврдите слиједеће:

a) **Алокацију заједничких трошкова по нето продајној вриједности на ужу и ширу даску и трошковну цијену по јединици истих и бруто маржу по јединици. Одговорити на питање који производ има већу бруто маржу по јединици.** (8 бодова)

b) **Алокацију заједничких трошкова по нето продајној вриједности на ламперију и плоче за намјештај и бруто маржу по јединици. Одговорити на питање који производ има већу бруто маржу по јединици.** (8 бодова)

c) **Бруто добит за дату продају укупно и по производима уз контролу обрачуна преко бруто јединичне марже. Одговорити на питање који производ има највећу бруто добит.** (4 бода)

РЈЕШЕЊЕ:

Задатак број 3

Извршите алокацију прихода производа који се продају у пакету ако пакет садржи комбинацију три различита детерџента А, Б и Ц, ако су појединачне вриједности за њих слијеђе:

ОПИС	**Детерџент А**	**Детерџент Б**	**Детерџент Ц**
Продајна цијена у КМ	30	20	10
Трошкови појединачних производа	20	10	5
Приходи остварени у претходном периоду	1.000.000	3.000.000	4.000.000

Детерџенти се продају у пакету на слијеђећи начин:

А + Б = 40, **А+Ц = 30**, **А + Б + Ц = 50**.

Алокацију извршите користећи слијеђеће методе:

a) Индивидуална продајна цијена. (5 бодова)

b) Јединични трошкови. (5 бодова)

c) Физичке јединице. (5 бодова)

d) На основу остварених прихода у претходном периоду. (5 бодова)

РЈЕШЕЊЕ: